

**Economic
Board
Zuid-Holland**

De nieuwe slinger aan de EBZ
Jaarverslag 2024

Inhoudsopgave

1. EBZ ALGEMEEN

Groeiagenda Zuid-Holland

2. GROEIAGENDA

Economische Monitor Zuid-Holland In een onstuimige wereld

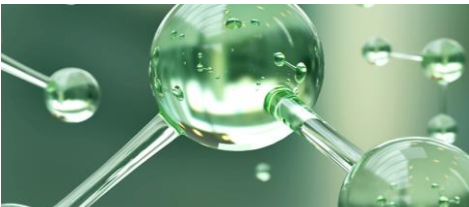
3. ECONOMISCHE MONITOR

4. PUBLIC AFFAIRS

5. TASKFORCE
HUMAN CAPITAL

6. TASKFORCE
ENERGIETRANSITIE

7. TASKFORCE
TECHNOLOGISCHE INDUSTRIE

8. TASKFORCE
DIGITALE ECONOMIE

9. TASKFORCE
CIRCULAIRE ECONOMIE

10. KOPGROEP
INNOVATIECAMPUSSEN

11. COMMUNICATIE

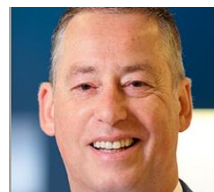
Femke Brenninkmeijer
Voorzitter EBZ
CEO NPRC

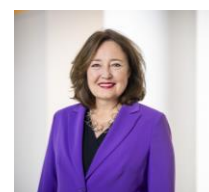
Martin van Gogh
Vicevoorzitter EBZ
Directeur Hoogendoorn/Batenburg
Techniek B.V.

Meindert Stolk
Lid Gedeputeerde Staten
provincie Zuid-Holland

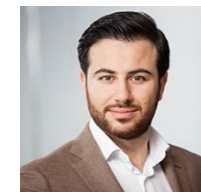
Tim van der Hagen
Rector Magnificus & Voorzitter
College van Bestuur TU Delft

Saskia Bruines
Wethouder Economie
Gemeente Den Haag

Robert Simons
Wethouder Haven en Economie
gemeente Rotterdam

Yousef Yousef
CEO LG Sonic

Jaap Bierman
CEO HTM
Personenvervoer N.V.

Michel van Agthoven
Head J&J Campus The
Netherlands

Jan van der Wel
CEO Technolution

Chris Figee
CFO KPN

Renata Brabander
Regiodirecteur Midden-
Nederland Rabobank

Peter Goedvolk
Eigenaar First Dutch

Jeffrey van Meerkerk
Directeur strategische relaties en
duurzaamheid ManpowerGroup

Koen Bogers
CEO Stedin Groep

Pauline Buitink
General Manager
Shell Pernis

Dennis Laven
CFO GKN Aerospace/
Fokker

Edith Bentvelsen
Managing Director Ter
Laak Orchids

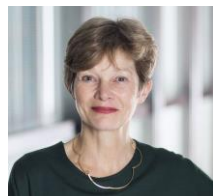
Gerben Jacobs
Directeur dsm-firmenich Delft
en Biotech Campus Delft

Annelien Bredenoord
Bestuursvoorzitter
Erasmus Universiteit

Annetje Ottow
Voorzitter College van Bestuur
Universiteit Leiden

Frida van den Maagdenberg
Lid RvB Leids Universitair
Medisch Centrum

Stefan Sleijfer
Voorzitter RvB Erasmus MC

Elisabeth Minneman
Voorzitter College van Bestuur
Hogeschool Rotterdam

Hans Schutte
Bestuursvoorzitter ROC
Mondriaan

Marja van Bijsterveldt
Burgemeester
gemeente Delft

Liesbeth Spies
Burgemeester gemeente
Alphen aan den Rijn

Bouke Arends
Burgemeester gemeente
Westland

Nico van Dooren (tijdelijk)
Director New Business & Portfolio
Havenbedrijf Rotterdam (tijdelijk)

Tjark Tjin-A-Tsoi
CEO TNO

Fleur Spijker
Wethouder Economie
gemeente Leiden (tijdelijk)

Maarten Burggraaf (tijdelijk)
Wethouder gemeente
Dordrecht (tijdelijk)

Wolter Leiseboer
Regioambassadeur Zuid-West
bij ministerie EZK

Marck Hagen
Voorzitter VNO-NCW West,
Directeur Letsgrow.com

Chris van Voorden (tijdelijk)
Hoofd Internationaliseren
InnovationQuarter

Alphen aan den Rijn

batenburg
techniek

DORDRECHT

dsm-firmenich

Erasmus MC
Universitair Medisch Centrum Rotterdam

Erasmus
ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

FIRST DUTCH

Gemeente Delft

Den Haag

Gemeente Rotterdam

GEMEENTE WESTLAND

HTM

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

Innovation
Quarter

Johnson & Johnson

kpn

LUMC
HOLLAND
RIJNLAND
WAAR DE RANDSTAD TOT BLOEI KOMT

LG SONIC
Leading in ultrasonic algae control

Leiden

TER LAAK
ORCHIDS

ROC
MONDRIAAN

ManpowerGroup

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Port of
Rotterdam

provincie
Zuid-Holland

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

STEDIN
GROEP

Technolution

TNO innovation
for life
NPRC
EST. 1935

Rabobank

TU Delft

Universiteit
Leiden

SMART DELTA
DRECHTSTEDEN
slim - samen - vooruit

VNO
NCW
WEST

Fokker

GKN AEROSPACE

EBZ

1. EBZ Algemeen

De Economic Board Zuid-Holland (EBZ) zet zich in voor het vernieuwen, verduurzamen en versterken van de Zuid-Hollandse economie en het realiseren van een excellent vestigingsklimaat. De EBZ bestaat uit de belangrijkste spelers uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid. Samen zetten de boardleden de economische strategie uit voor de regio en mobiliseren ze netwerkkracht, denkkraft en lobbykracht om onze ambities te realiseren.

In 2024:

- Is **€ 65 miljoen** toegekend aan **4 Zuid-Hollandse Regio Deals** (Delft, Waterweggemeenten, Drechtsteden-Gorinchem en Zuid-Hollandse Delta)
- Is **€ 3 miljoen** Kansen voor West subsidie toegekend aan de **5 Zuid-Hollandse innovatiecampussen**
- Hebben we met PZH en IQ een verkenning laten doen naar de **Regionale Defensie Opgave** van Zuid-Holland
- Hebben we een geüpdatete versie van de **Groeiagenda Zuid-Holland** gelanceerd
- Hebben we een **Voorjaarsbijeenkomst** georganiseerd bij GKN Fokker Aerospace over het thema Defensie & Veiligheid
- Hebben we de **Verklaring van Antwerpen** ondertekend en daarmee een oproep gedaan voor het versnellen van de energie- en grondstoffentransitie
- Hebben we onze **nieuwe voorzitter** gepresenteerd: Femke Brenninkmeijer
- Is **€ 43 miljoen** beschikbaar gesteld voor het Zuid-Hollandse plan voor het **Nationaal Versterkingsplan van microchip-talent** (operatie Beethoven)
- Hebben we met partners samengewerkt aan de **Operatie Vermeer**, waarbij een impactstudie en een locatiestudie zijn gedaan voor de groei van hightech bedrijven in Zuid-Holland
- Hebben we met partners de **conferentie Groeiagenda Zuid-Holland** georganiseerd met als thema 'vestigingsklimaat'
- Hebben we **Het Diner** georganiseerd met 160 aanwezigen, waarbij we onder andere een reactie hebben gegeven op de Prinsjesdag-stukken
- Hebben we bijgedragen aan de samenwerking tussen gemeenten op het gebied van het verbeteren van het **startup en scale-up klimaat**
- Is een evaluatie van de **Human Capital Agenda** uitgevoerd: 20 projecten met een totale toegevoegde waarde van €6 miljard in 5 jaar tijd

1. EBZ Algemeen

En in 2024:

- Hebben we het voorstel 'de **nieuwe slinger aan de EBZ**' opgeleverd
- Hebben we met partners een petitie aangeboden aan staatssecretaris Chris Jansen (Openbaar Vervoer) en diverse Tweede Kamerleden met de **oproep om de bezuinigingen op het openbaar vervoer** terug te dringen
- Hebben we een bijeenkomst met zo'n **25 lokale en regionale economic boards** in Nederland gehad waarin we de samenwerking hebben versterkt
- Is er een artikel over Zuid-Holland gepubliceerd in het **Financieele Dagblad** met als doel het verbeteren van de zichtbaarheid, positionering en profilering
- Hebben we diverse **korte filmpjes** gepubliceerd op **LinkedIn** over de uitdagingen van Zuid-Holland, onze boodschap aan het Rijk en de Groeiagenda Zuid-Holland
- Hebben we een brief gesteund over zorgen met betrekking tot **bezuiniging mbo (RIF)**
- Hebben we het **Human Capital lustrum** event georganiseerd
- Is uit een rapport van Buck Consultants International gebleken dat de **Zuid-Hollandse innovatiecampussen** in de afgelopen jaren behoorlijk zijn gegroeid
- Hebben we een **brief aan Eurocommissaris Hoekstra** gesteund die oproept om de markt vraag naar schone industriële Europese producten te creëren

Er heeft een aantal veranderingen in de [samenstelling van de EBZ](#) plaats gevonden. De volgende **nieuwe leden** hebben we mogen verwelkomen:

- Frida van den Maagdenberg, lid Raad van Bestuur LUMC
- Gerben Jacobs, directeur dsm-firmenich Delft
- Annelien Bredenoord, bestuursvoorzitter Erasmus Universiteit Rotterdam
- Peter Heijkoop, burgemeester gemeente Leiden

EBZ bijeenkomsten

Het netwerk van de EBZ wordt ontzettend goed gewaardeerd. Dit geldt zowel voor het brede EBZ-netwerk (>400 organisaties) als de partners van de Groeiagenda (>80) als de leden van de EBZ zelf (35). In 2024 zijn er 4 EBZ-vergaderingen gehouden.

- In maart kwam de [EBZ](#) bijeen bij TNO in Leiden. Op de agenda stonden een terugblik en vooruitblik van de taskforce Technologische Industrie en de verkenning naar de Regionale Defensie Opgave Zuid-Holland
- In mei was de [EBZ](#) te gast bij Arti Legi in Gouda. Hier stond een terugblik en vooruitblik van de taskforce Circulaire economie op de agenda. We vervolgden met de stand van zaken van de startup- en scale-up agenda Zuid-Holland, waarbij werd verkend met welke maatregelen we startups en scale-ups nog beter kunnen ondersteunen
- In september was de [EBZ](#) op bezoek bij Stedin in Delft. Daar kregen we een rondleiding in een hoogspanningsstation van Tennet en Stedin. Er stond een update van de taskforce Energietransitie op de agenda, gevolgd door de Ruimtelijk-Economische Visie van de provincie Zuid-Holland. Dit was tevens de eerste vergadering onder leiding van onze nieuwe voorzitter Femke Brenninkmeijer
- In december vergaderde de [EBZ](#) bij YES!Delft. Op de agenda stonden de voorgenomen bezuinigingen op onderwijs, de Wet Internationalisering in Balans en een update van de taskforce Human Capital. Daarnaast is de reflectie op de Groeiagenda Zuid-Holland van Frank van Oort en Walter Manshanden besproken en hebben we input opgehaald voor het versnellen van de uitvoering van de Groeiagenda Zuid-Holland
- Ook is in 2024 voor de tweede keer een [Voorjaarsbijeenkomst](#) georganiseerd bij GKN Fokker Aerospace in Papendrecht welke in het teken stond van defensie & veiligheid. Ruim 100 mensen waren aanwezig, Jaap Smit heeft een toespraak gegeven en keynote spreker was David van Weel, destijds assistent secretaris generaal van de NAVO
- Tot slot hebben we de 5^e editie van [Het Diner](#) georganiseerd in het Haags Openbaar Vervoer museum waar we onder andere een reactie hebben gegeven op de Prinsjesdagstukken

2. Groeiagenda Zuid-Holland

De [Groeagenda Zuid-Holland](#) is de verenigde actie- en investeringsagenda van de Zuid-Hollandse triple-helixpartijen. De Groeiagenda is daarmee het verhaal uit de regio, met concrete lobbyboodschappen én de gezamenlijke regionale strategie voor de komende jaren.

Op basis van de Groeiagenda vernieuwen, versterken en verduurzamen private en publieke sleutelspelers de regionale economie. De agenda richt zich op grote maatschappelijke uitdagingen:

- CO₂-reductie - **40% van de nationale CO₂-reductiedoelstelling**
- Woningbouwopgave - **>25% van de nationale woningbouwopgave**
- Human capital - **5-15% productievere beroepsbevolking**
- Duurzame economische groei - **>20% van de nationale strategische groeiambitie**

De Groeiagenda Zuid-Holland is in maart 2021 gelanceerd. Enkele resultaten in 2024:

- In juli vond de [Conferentie Groeiagenda Zuid-Holland](#) plaats, waar vertegenwoordigers van de 80 partners van de Groeiagenda Zuid-Holland en andere geïnteresseerden samenkwamen. Het thema 'Vestigingsklimaat' stond centraal. De aanwezigen deden een oproep aan de regering: 'Toon leiderschap. Dat is er nodig om de ambities in Zuid-Holland te laten slagen'
- In november organiseerden we de 5^e editie van [Het Diner](#) in het Haags Openbaar Vervoer Museum met bijdragen van Femke Brenninkmeijer (voorzitter EBZ en CEO NPRC), Jan van Zanen (burgemeester gemeente Den Haag), Rein ter Horst (CFO HTM), Joris de Beer (president directeur dsm-firmenich Nederland), Ilze Bot (hoogleraar Universiteit Leiden) en studenten van de Dutch Academy for Performing Arts. Hierbij gaven we onder andere een reactie op de voorgestelde bezuinigingsplannen van het nieuwe kabinet

3. Economische Monitor

In 2024 is er vanwege onderbezetting helaas geen Economische Monitor uitgebracht.

4. Public Affairs

Zuid-Holland is goed voor bijna een kwart van de Nederlandse economie, maar er is weinig capaciteit gereserveerd voor gezamenlijke belangenbehartiging. Zuid-Holland heeft een sterke profilering qua individuele gemeenten, kennisinstellingen en bedrijven, maar er ligt nog veel potentie in de intensivering van de samenwerking op onderwerpen die onze hele provincie aangaan. Dit vraagt om een intensivering van de gezamenlijk inspanningen op het gebied van belangenbehartiging, maar ook de koppeling naar het bestuurlijk netwerk.

In 2024:

- Drongen we er bij de informateurs op aan tot actie en boden we de informerende partijen in de Tweede Kamer hulp bij het oplossen van nationale uitdagingen
- Werden verschillende gesprekken gevoerd met Tweede Kamerleden en is een begin gemaakt met werkbezoeken om de relatie met de nieuwe Tweede Kamer te bestendigen
- Is samen met andere Economic Boards in Nederland een oproep gedaan voor behoud van het Nationaal Groeifonds
- Versterkten we de samenwerking met regionale partners door gezamenlijk te werken aan uitdagingen. Er werd ook een kennismaking met de Statenfractie van de Partij voor de Dieren verzorgd
- Werd, na gesprekken met alle (informerende) fracties, verder gegaan met het organiseren van werkbezoeken en 1-op-1 contacten.

Voorbeelden:

- Arend Kisteman (VVD) bij de Haagse Hogeschool over het WE-IT (human capital) programma
- Femke Zeedijk (NSC), Inge van Dijk (CDA) en een fractiemedewerker van de BBB over vestigingsklimaat en toekomstbestendig innovatiebeleid
- Henk de Vree (PVV) op het Leiden Bio Science Park om te spreken over innovaties en het investeringsklimaat

4. Public Affairs

In 2024:

- Schoof EBZ Eye Security en Darktrace naar voren voor de V-100 (Verantwoordingsdag)
- Organiseerde EBZ een succesvolle voorjaarsbijeenkomst bij GKN Fokker Aerospace, waarbij Zuid-Holland zijn nationale bijdrage benadrukte
- Kregen EBZ-leden en taskforceleden een EBZ-speldje voor zichtbaarheid
- Zorgde Jan Putz voor een warme overdracht aan Daan Blok van het EBZ PA-netwerk en alle warme PA-contacten binnen de Tweede Kamer
- Stuurden we felicitatiebrieven naar bewindspersonen en Europarlementariërs met een Zuid-Hollandse achtergrond. Met veel reacties en gesprekken met de ondersteuning van verschillende bewindspersonen
- Is er een verkenning naar regiobranding gestart in samenwerking met IQ en PZH
- Werd een concept PA-strategie opgesteld waarin taskforces input gaven op kernboodschappen en doelen
- Werden kennismakingsgesprekken gevoerd met PA-ondersteuners binnen het EBZ-netwerk om de lobbykracht te versterken
- Is er meer structuur aangebracht in de EBZ PA-overleggen. De kennisinstellingen en overheden komen eens per maand bij elkaar en de bedrijven eens per kwartaal. Op de eerste vergadering met de hele triple helix kwamen 35 PA-adviseurs af
- Is de whatsAppgroep uitgebreid met PA-adviseurs van kennisinstellingen en overheden. De bedrijven volgen in 2025
- Is er structureel tweewekelijks overleg tussen de PA van Provincie Zuid-Holland en PA van EBZ
- Werd een position paper opgesteld vanuit de taskforce circulaire economie
- Leverde EBZ inbreng voor meerdere commissiedebatten, waaronder Arbeidsmigratie, Verdienvermogen van Nederland, Arbeidsmarktbeleid, Onderzoek & Wetenschap, Verduurzaming Industrie en Verdienvermogen van Nederland
- Werd Daan betrokken bij meerdere taskforce-vergaderingen voor het ophalen van inhoudelijke input
- Werd een EBZ-lid voorbereid voor een het Rondetafelgesprek Onderzoek en Innovatie in de Tweede Kamer
- Schreven wij een position paper voor het Rondetafelgesprek over het Draghi-rapport
- Hebben wij een brief aan Eurocommissaris Hoekstra gestuurd over vraagcreatie naar duurzame producten met brede media-aandacht in meerdere (inter)nationale kranten

Taskforces EBZ

Op **specifieke onderwerpen vanuit de Groeiagenda** die **extra bestuurlijke aandacht en tijd** vragen, zoals de grote transitieopgaven, richt de EBZ taskforces in.

In een taskforce zetten **boardleden** en **ondernemers** of bestuurders van buiten de board, met kennis van zaken, samen de schouders onder het realiseren en versnellen van een gezamenlijke ambitie.

Lopende taskforces en kopgroep:

- [Human Capital](#)
- [Technologische Industrie](#)
- [Digitale Economie](#)
- [Energietransitie](#)
- [Circulaire Economie](#)
- [Kopgroep Innovatiecampussen](#)

In april en december zijn de voorzitters van de taskforces bij elkaar gekomen om van elkaar te leren en hun aanpakken te synchroniseren.

5. Taskforce Human Capital

Jeffrey van Meerkerk
Voorzitter, Directeur
strategische relaties
en duurzaamheid
ManpowerGroup

Meindert Stolk
Gedeputeerde
Provincie
Zuid-Holland

Sarah Wilton
Voorzitter CvB
Hogeschool
Rotterdam

Martijn van Pelt
Voorzitter VNO-
NCW Rijnland,
directeur
Interpulse

*Nieuw toegetreden in 2024:
Robbert-Jan van Duijn*

(in plaats van Bouke Arends)

Rientz-Willem Bol

CEO Bolidt

Eric Verduyn

Directeur onderwijs
Salta Group

Antje Koster

Directeur Sociale
Transitie Deltalinqs

Hans Schutte

Voorzitter CvB
ROC Mondriaan

Robbert-Jan van Duijn

Burgemeester
Nieuwkoop

5. Taskforce Human Capital

De taskforce heeft de verantwoordelijkheid om – met ondersteuning van het programmateam – de doelstellingen in de Human Capital Agenda (HCA) te realiseren, resulterend in een toegevoegde waarde van circa €6 miljard en 3,7% extra economische groei.

- De taskforce is in 2024 vijf keer bijeen geweest in **reguliere overleggen** en twee keer als hart van de jury van de **MKB'ter Challenge** (campagne ter stimulering van een actieve leer- en innovatiecultuur in het mkb)
- In het piekjaar 2024 zijn **tien nieuwe Deelakkoorden** door de taskforce besproken en goedgekeurd: Leiden Bio Science Park, Sociale Circulariteit, Naar Bouw en Techniek, Techniekcoalitie Zuid-Holland, Internationaal Talent Programma 2.0, Energietransitiehuis, Slimme Techniek, Campus Gouda 2.0, WE-IT 3.0 en Food Innovation Academy
- Daarnaast is besloten om **vijf kwartiermakers** in te schakelen, waaronder de ontwikkeling van het Regioplan Beethoven Zuid-Holland
- Door de Provincie Zuid-Holland is besloten om – toen bleek dat een deel van de Deelakkoorden niet met de bestaande middelen kon worden gefinancierd - additioneel **€ 3,7 miljoen** toe te voegen aan het HCA-subsidiebudget. In combinatie met de circa € 20 miljoen aan cofinanciering door de bedrijven en andere partners bij de betreffende zes Deelakkoorden betekende dit een belangrijke extra impuls voor opleiden en talentbenutting voor de economie van Zuid-Holland
- Het **Bestuurlijk Overleg Onderwijs**, het overleg van de bestuurlijke portefeuillehouders **Leven Lang Ontwikkelen** van de mbo- en hbo-instellingen in Zuid-Holland, is in 2025 driemaal bijeen gekomen om de voortgang van en de bijdrage van de onderwijsinstellingen aan de Human Capital Agenda Zuid-Holland te bespreken. De derde bijeenkomst was bij het ministerie van OCW, een thema-bijeenkomst over de landelijke wet- en regelgeving op het vlak van LLO in het beroepsonderwijs

De realisatie van de doelstellingen van de HCA Zuid-Holland ligt op schema, aldus **evaluatieonderzoek van EUR/SEOR**. Met ruim twintig projecten is een totale toegevoegde waarde van circa € 6 miljard in vijf jaar tijd gerealiseerd

Wat heeft 5 jaar Human Capital opgeleverd?

20
deelakkoorden
(in uitvoering of
afgerond)

Betrokkenheid van
246
partners,
waarvan 173 uniek

HCA BUSINESSCASE:
Investering **€ 50 miljoen**
door HCA partners --> opbrengsten
(economische toegevoegde
waarde)
€ 6 miljard

Confinanciering:
€ 41.939.375
(multiplier van meer
dan 5!)

Subsidie:
€ 8.364.177

20 deelakkoorden die:

- 28.134** werknemers in staat stellen zich via scholing verder te ontwikkelen
- 3.871** werkgevers ondersteunen in hun Human Capital beleid
- 2.352** flexwerkers in staat stellen zich via scholing verder te ontwikkelen
- 5.230** werknemers een transitie van-werk-naar-werk laten maken
- 34.726** werklozen en/of niet werkenden aan een baan helpen
- 75** deeltijders meer laten werken
- 4.745** mbo-ers een passende functie helpen te vinden
- 1.350** internationale kenniswerkers aantrekken en/of behouden

Dit resulteert in een totale toegevoegde waarde van **€ 5.916.201.788**

Er zitten nog **6** deelakkoorden in de pijplijn waarmee nog eens zo'n 3,84 miljoen aan subsidie en 15,36 miljoen aan cofinanciering is gemoeid. Deze zullen de genoemde aantallen en daarmee de toegevoegde waarde verder verhogen.

Onderzoek:

Belangrijke economische en maatschappelijke waarde

Sterke multiplier

Businesscase voor Zuid-Holland zeer positief

Voorbeelden van overige HCA-resultaten:

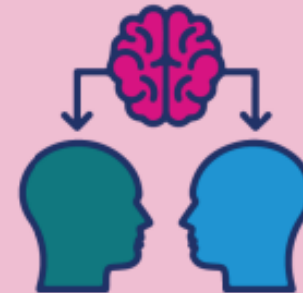

Vraag- en aanbodbundeling ter voorkoming van versnippering, met als meest in het oog springende voorbeelden:

- Techniekoalitie Zuid-Holland (bundeling van initiatieven om techniekinstroom te verhogen)
- Via Delta (initiatief om LLO-aanbod van opleiders samenhangend aan te bieden)
- WE-IT (initiatief om IT-opleidingsaanbod samenhangend aan te bieden en vraag van werkgevers te kanaliseren)
- HCCE (bundeling van initiatieven om de energietransitie in de haven te versnellen)

Kennisoverdracht via:

- Podcastserie Arbeidsmarkt van Morgen (al 10 gemaakt, afgelopen maand 1.669 weergaves op Spotify)
- 4 inspiratiesessies met kwartiermakers en programma- en projectleiders HCA-deelakkoorden (opkomstpercentage zo'n 80 %)
- Bijeenkomsten (o.a. 4 jaarevents), nieuwsbrieven (861 abonnees), nieuwsberichten en LinkedIn berichten (3.404 volgers), voorlichtingen/presentaties tijdens Human Capital-/arbeidsmarkt events.

Bijgedragen aan succesvol pakken van kansen voor Zuid-Holland, denk aan Betrokkenheid bij relevante Groeifondsaanvragen (LLO-katalysator)

- Beethoven

Versterking inclusief ecosysteem door verbindingen met en tussen de 7 Arbeidsmarkt-regio's

Boost bereik en ondersteuning MKB via de MKB'ter Challenge

Gewerkt aan beleidsbeïnvloeding/gelobbyd op dossiers als:

- Bezuinigingen Hoger Onderwijs
- Individuele Leerrekening
- Kennismigratie

provincie
Zuid-Holland

Voortbouwen op het goede

5. Taskforce Human Capital

In 2024 vond een onafhankelijke evaluatie plaats van de HCA 2.0, door EUR/SEOR. De conclusies waren positief. Naast de op de vorige sheets getoonde resultaten is onder andere geconcludeerd:

- De HCA governance (triple helix verantwoordelijkheid nemen) werkt goed
- De HCA-formule, met gezamenlijk investeren en met een heldere tweesporenstrategie Doen en Bouwen, wordt door partners breed onderschreven
- Belangrijk is om in de komende jaren met die samenwerking en formule door te gaan, waarbij de onderzoekers pleiten voor een langdurige benadering voor echte systemische verandering
- Daarbij is het verder versterken van het accent op (sociale) innovatie en arbeidsproductiviteitsstijging van belang
- De effectiviteit en brede effecten van de aanpak kan verder worden vergroot door een nog sterker accent op het Bouwen-spoor (met wisselwerking met de Deelakkoorden in het Doen-spoor) en door de inrichting van een brede Lerende Kennisomgeving rond de HCA

Hierover is de taskforce intensief in gesprek gegaan met partners over de HCA in de komende jaren. Onder andere via de partnerbijeenkomst op 26 november en via een gesprek met de EBZ leden in december 2024. Begin 2025 zullen keuzes gemaakt worden over de nieuwe HCA 2025-2030.

Nieuwe medewerker in 2024: Cees-Jan van Overveld, strategisch beleidsadviseur Human Capital (in plaats van Bas van den Barg).

5. Taskforce Human Capital

In 2024 is de communicatiestrategie rond de HCA geïntensiveerd. Stimulerende communicatie is een belangrijk onderdeel van de HCA-strategie, onder andere gericht op het ook breder en beter bereiken van het mkb. De taskforce kan terugzien op een succesvolle MKB'ter Challenge, inclusief een goed bezocht challenge event in juli 2024. Daarnaast waren onderdelen van de communicatiestrategie onder andere het grote lustrum partner event op 26 november 2024, 9 Podcasts met onder andere optredens van alle TF leden in hun rol als ambassadeur, de ontwikkeling en brede verspreiding van het magazine '5 jaar Human Capital Agenda Zuid-Holland', de ontwikkeling en inzet van videofilms met ondernemers en medewerkers aan het woord (vernieuwing), een mkb campagne in samenwerking met de Rabobank en de werkgeversverenigingen in Zuid-Holland en 2 inspiratiebijeenkomsten van de Learning Community Human Capital.

Presentaties werden onder andere gegeven tijdens de landelijke conferentie Actieplan Groene en Digitale Banen op de NL Space Campus. Tijdens het grote Festival van de Toekomst van de Provincie Zuid-Holland is een workshop gehouden over Via Delta, het samenwerkingsverband voor LLO van de mbo-instellingen in Zuid-Holland. Tot slot is samen met de Programmaraad en een aantal andere regio's een landelijke conferentie over versterking van de samenwerking tussen regio's en sectorale O&O fondsen georganiseerd.

Een deel van de communicatie was public affairs gericht, namelijk beïnvloeding van ongewenste landelijke ontwikkelingen, zoals de bezuinigingen op het onderwijs (zoals op het mbo, RIF) en het beperken van de instroom van internationaal talent voor hoogwaardige functies, die in Nederland niet in te vullen zijn.

5. Taskforce Human Capital

- Door de taskforce Human Capital is succesvol geïnvesteerd en de totstandkoming van het **Regioplan Beethoven Zuid-Holland**, waarna door het Rijk **€ 43 miljoen beschikbaar** is gesteld voor extra opleiden en een versterking van de onderwijsinfrastructuur voor de microchip-talent
- Samen met de Provincie Zuid-Holland en de MRDH is – mede met ondersteuning van Ecorys - gewerkt aan de ontwikkeling van een gezamenlijke visie op en afwegingskader voor het stimuleren en ondersteunen van **PPS campussen en fieldlabs**, die voor de HCA Zuid-Holland een belangrijke functie vervullen. Namelijk door Werken, Leren, Innoveren vindt versnelling van de goede aansluiting onderwijs-arbeidsmarktplaats en daarnaast gaat er ook een positieve werking vanuit voor vernieuwing van het onderwijs en van HRM
- Met de **zeven Arbeidsmarktregio's** wordt steeds hechter samengewerkt. In 2024 kwamen zij en het programmateam vijfmaal bijeen

5. Taskforce Human Capital

- 2024 was het jaar van de start van twee belangrijke strategische samenwerkingsverbanden, die vanuit de HCA Zuid-Holland zijn gestimuleerd en ondersteund: De **Techniekcoalitie Zuid-Holland** en **Via Delta**. Beide samenwerkingsverbanden zijn belangrijke onderdelen van de strategie, gericht op bundeling van vraag en aanbod van opleidingen en initiatieven. Hiermee wordt de versnippering in Zuid-Holland tegengegaan en een aanpak met schaal en breed effect beoogd
- De taskforce heeft de hbo-instellingen ondersteund bij het uitvoeren van een verkenning van samenwerkingsmogelijkheden op het vlak van **Leven Lang Ontwikkelen** (LLO)
- Met de werkgeversverenigingen MKB Rotterdam-Rijnmond, MKB Westland, MKB Den Haag, VNO-NCW West en de Provincie Zuid-Holland is – ook met betrokkenheid van **NLWerktaanWerk** – gekeken naar een **brede werkgeversbenadering** ter versterking van een actieve cultuur van leren en innoveren in het mkb. Samen met NLWerktaanWerk is een begin gemaakt met werkgeversbijeenkomsten over het ontwikkelen van een leercultuur in het mkb
- Door de taskforce is, tot slot, een verkenning uitgevoerd naar de haalbaarheid en vormgeving van een **Servicepunt Heel Zuid-Holland Leert**. Een talentfonds op provinciale schaal, verbonden met onder andere de zeven Werkcentra en met de twee bestaande scholingsfondsen in Zuid-Holland. Deze verkenning werd uitgevoerd naar aanleiding van een afspraak in de Groeiagenda Zuid-Holland. Ook is de samenwerking met de andere provincies, de VNG, de G40 en de ministeries gezocht. In 2025 wordt besluitvorming verwacht over de start van Heel Zuid-Holland Leert

6. Taskforce Energietransitie

Leo Freriks
Hoofd Business
Development Siemens
Energy | **Voorzitter**

Pauline Bieringa
Managing Director
Triodos Bank
Nederland

Corné Boot
Head of Country
BP

Yvonne van Delft
Wethouder Gemeente
Leiden

Nico van Dooren
Directeur energie en industrie
Havenbedrijf Rotterdam

Karen de Lathouder
COO Assets en lid Raad
van Bestuur Eneco

Linco Nieuwenhuyzen
Hoofd Innoveren
InnovationQuarter

David Peters
CTO Stedin

Berend Potjer
Gedeputeerde provincie
Zuid-Holland

Laurens de Vries
Professor Energy Market,
Systems and Regulation
TU Delft

6. Taskforce Energietransitie

De taskforce Energietransitie focust op een **emissievrij Zuid-Holland in 2050**. In 2024 is de taskforce vijf keer bij elkaar gekomen.

➤ Personele wisselingen 2024:

- Pauline Bieringa van Triodos Bank toegevoegd als nieuw taskforcelid
- Corné Boot van BP toegevoegd als nieuw taskforcelid
- Mark Smith van IQ heeft (tijdelijk) Linco Nieuwenhuyzen vervangen als taskforcelid
- Astrid Garretsen als nieuwe secretaris van de taskforce

➤ In 2024:

- Was er een **Nulmeting en monitoring van historische CO2 reductie** in Zuid-Holland, met als doel om projecten binnen de Groeiagenda te monitoren en input te leveren voor Groeiagenda 2.0
- Hebben we kennis genomen van het **Nationaal Plan Energiesysteem (NPE)**
- Hebben we een discussie gevoerd over de verwachte kosten van geplande **waterstofprojecten** in Nederland
- Hebben we stilgestaan bij de Zuid-Hollandse aspecten van de **PBL Trajectverkenning** naar een klimaatneutraal 2050
- Hebben we presentaties gegeven met relevante stakeholders over de uitdagingen van **energiebetaalbaarheid**, in het bijzonder te hoge nettarieven in vergelijking met omliggende landen
- Was er een inventarisatie van de standpunten rond de vertraging van de **Delta Rhine Corridor** en samenwerking met relevante stakeholders
- Hebben we een brief aan eurocommissaris Hoekstra ondertekend met betrekking tot **vraagcreatie** voor onder andere groene waterstof
- Hebben we een lobbybrief over **warmtenetten** in Zuid-Holland opgesteld

7. Taskforce Technologische Industrie

Arie van Andel
CTO Oceanco |
Voorzitter

André Boer
General manager
Krohne | Directeur HI

Martin van Gogh
Adviseur Batenburg
Techniek & HiDelta

Arnaud de Jong
Managing director
TNO Industry

Rob Postma
CEO Airbus
Nederland

Meindert Stolk
Gedeputeerde
Provincie Zuid-
Holland

Chris van Voorden
Hoofd
Internationaliseren
InnovationQuarter

Roland van Vliet
COO Nearfield
Instruments

Jan van der Wel
CEO
Technolution

HiDelta!
magneet voor duurzame groei

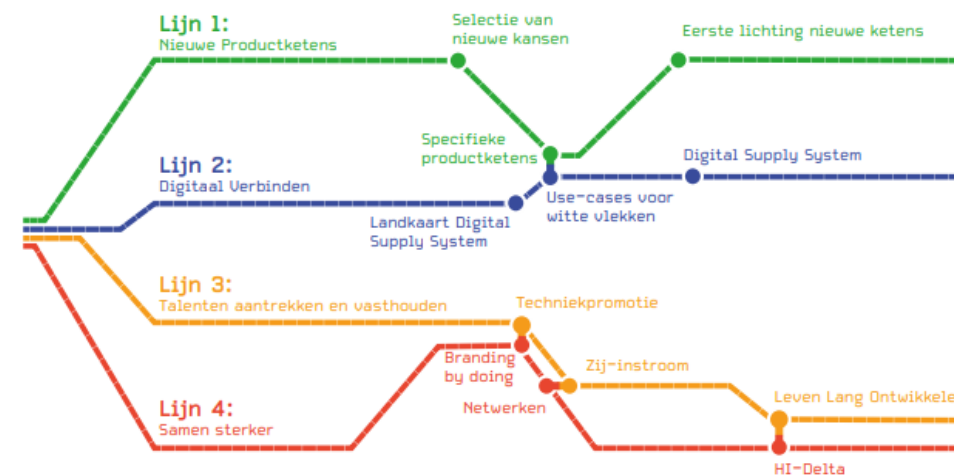

7. Taskforce Technologische Industrie

Samen met bedrijven, HiDelta, InnovationQuarter en andere betrokkenen coördineert de taskforce Technologische Industrie de uitvoering van de in 2021 gelanceerde **ActieAgenda Technologische Industrie**. In 2024 kwam de taskforce vijf keer bij elkaar.

Resultaten in 2024:

- De drie **nieuwe waardeketens** waarop we veel potentie zien voor Zuid-Hollandse sleutelposities, LaserSatcom & Quantum, Cognitieve Robotica en Energiemaaktechnologie, zijn verder 'geladen' door het identificeren van sleutelspelers binnen zowel bedrijfsleven (startups tot 'volwassen' bedrijven), kennisinstellingen en overheden
- Het '**Spiekbriefje Technologische Industrie Zuid-Holland**' is ontwikkeld, een afgeleide van het Dashboard Technologische Industrie Zuid-Holland. Op het spiekbriefje zijn feiten en cijfers over de Zuid-Hollandse maakindustrie te vinden, die bijdragen aan één onderbouwd verhaal, zowel binnen de regio als in de lobby op bijvoorbeeld nationaal niveau
- In nauwe samenwerking met de taskforce Human Capital is de **Techniek Coalitie Zuid-Holland** gelanceerd, de basis onder Actielijn 3 - Techniek Promotie en -Instroom van de ActieAgenda. Hiervoor is o.a. Marie-Claire van Doremalen (Koninklijke Metaalunie) te gast geweest in de taskforce om het deelakkoord toe te lichten
- Door diverse taskforceleden is input geleverd op het **Nationaal Versterkingsplan Microchip-talent** (operatie Beethoven)

Schema 1 Overzicht van de ActieAgenda Technologische Industrie in Zuid-Holland

8. Taskforce Digitale Economie

Maarten Tossings
COO TNO |
Voorzitter

Aart van Beuzekom
Co-founder
Ortec

Saskia Bruines
Wethouder
gemeente Den Haag

Joris den Bruinen
Algemeen directeur
HSD, Security Delta

Simone van der Hof
Hoogleraar
Recht en Digitale
Technologie
Universiteit Leiden

Dimitrie Morrison
Manager innovatieve
economie
Provincie Zuid-Holland

Linco Nieuwenhuyzen
Hoofd Innoveren
InnovationQuarter

Carolien Nijhuis
EVP KPN Internet of
Things and Dataservices

Wilbert Prinssen
Directeur
Technolution

8. Taskforce Digitale Economie

De taskforce digitale economie focust op de uitvoering van de **regionale actieagenda digitalisering**. In 2024 is de taskforce Digitale Economie vijf keer bij elkaar gekomen.

➤ Personele wisselingen 2024:

- Simone van der Hof van Universiteit Leiden volgt Joanne van der Leun op
- Dimitrie Morrison van PZH als vast taskforcelid toegevoegd
- Aart van Beuzekom van ORTEC heeft vanwege pensionering afscheid genomen als taskforcelid
- Edward Gilding van IQ heeft (tijdelijk) Linco Nieuwenhuizen vervangen als taskforcelid
- Astrid Garretsen als nieuwe secretaris van de taskforce

➤ Resultaten 2024:

- Herinstructie van het **regio-overleg Digitalisering** met relevante publieke stakeholders
- Als bestuurlijke klankbordgroep van **DigitalZH** heeft de taskforce input geleverd op relevante strategische vragen in het licht van de evaluatie door de Europese Commissie
- Brainstormsessie rond het spoor **Mensgericht/AI** gehouden
- Aanscherping van de **governance** van de taskforce, welke heeft geleid tot een overzicht van potentiële opportuniteiten, waarbinnen een selectie is gemaakt voor drie prioritaire thema's en vijf additionele thema's op de shortlist.

De prioritaire thema's zijn:

- 1) Cyberveilige digitale producten, met focus op smart grids
- 2) Veilige open data-infrastructuren tussen organisaties
- 3) Digitale weerbaarheid (defensie) en strategische autonomie

9. Taskforce Circulaire Economie

Nico van Dooren
Directeur New
business Havenbedrijf
Rotterdam
Voorzitter

Thijs Arlman
Hoofd
Circulaire plastics
Shell

Sabine Biesheuvel
Directeur BlueCity

Richard Braal
Divisiedirecteur Industry
TNO

Walter Moone
President Vopak
Nederland Vopak

Linco Nieuwenhuyzen
Hoofd Innoveren
InnovationQuarter

Jeroen Verhoeven
Vice president Value
Chain Development
Nesté Nederland

Arne Weverling
Gedeputeerde
provincie Zuid-Holland

9. Taskforce Circulaire Economie

De taskforce Circulaire economie richt zich op de uitvoering van de **Circulaire actieagenda Zuid-Holland**. In 2024 is de taskforce vijf keer bij elkaar gekomen.

➤ Personele wisselingen 2024:

- Richard Braal van TNO heeft Peter Wolfs vervangen als taskforcelid
- Thijs Arlman van Shell heeft Inbar van den Burg vervangen als taskforcelid
- Arne Weverling van PZH heeft Jeannette Baljeu vervangen als taskforcelid
- Jaap Vandehoek heeft afscheid genomen als taskforcelid vanwege het faillissement van Umincorp
- Walter Moone van Vopak heeft Patrick van der Voort vervangen als taskforcelid
- Marc den Hartog van Renewi heeft afscheid genomen als taskforcelid vanwege herstructurering binnen Renewi. Een nieuwe vertegenwoordiger uit de afvalsector wordt hopelijk in 2025 aan de taskforce toegevoegd.
- Mark Smith van IQ heeft (tijdelijk) Linco Nieuwenhuyzen vervangen als taskforcelid
- Sabine Biesheuvel van BlueCity is toegetreden als taskforcelid
- Astrid Garretsen als nieuwe secretaris van de taskforce

9. Taskforce Circulaire Economie

➤ Resultaten in 2024:

- Ondertekening van de **Antwerp Declaration** namens de taskforce, waarmee we een oproep hebben gedaan om de energie- en grondstoffentransitie te versnellen
- Strategische discussie gevoerd rond het toekomstige verdienvermogen van geprioriteerde **koolstofwaardekets in Nederland**
- Presentatie aan de EBZ-board met een oproep voor **blijvende inzet** om het ondernemingsklimaat te verbeteren en ruimte te maken voor een circulaire economie
- Organiseren van een **expertsessie Circulaire plastics**, waarin de belangrijkste lessen van de demofase van actielijn 1 zijn besproken en het opstarten van de pyrolyse-installatie is gevierd
- Gezamenlijke bijdrage aan de internetconsultatie voor de **Nationale Circulaire Plastics Norm**
- Aanscherping van de **governance** van de taskforce met expertgroepen per actielijn
- Organisatie van een scenarioplanningssessie waarbij voor de taskforce **relevante toekomstscenario's** zijn uitgedacht
- Opstellen van een **position paper** namens de taskforce voor het Tweede Kamer Commissiedebat Circulaire Economie
- Ondertekening van een **brief aan Eurocommissaris Hoekstra** met betrekking tot vraagcreatie voor circulaire producten

10. Kopgroep Innovatiecampussen

Cindy Gerhardt
Managing Director
Planet.bio
(Biotech Campus Delft)

Esther Peters
Directeur
Leiden Bio Science Park

Anske Plante (tijdelijk)
Account Manager
TU Delft Campus

Marc Sandelowsky
Directeur
NL Space Campus

Ellen Smit
Directeur
Rotterdam Square
(Erasmus MC Campus)

Anouschka Versleijen
Directeur
Luris (namens Groeiagenda
Zuid-Holland)

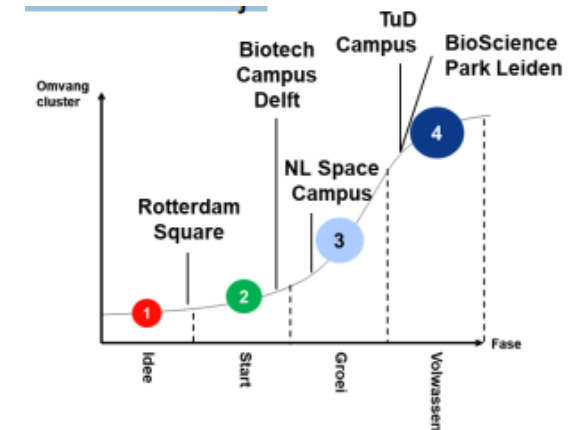
10. Kopgroep Innovatiecampussen

De Kopgroep Innovatiecampussen focust op de uitvoering van de in 2022 gelanceerde **Investerings- en Samenwerkingsagenda Campussen Zuid-Holland**. De kern van de volgende vijf campussen in Zuid-Holland wordt gevormd door de aanwezigheid van grote kennisinstellingen (universiteit, universitair medisch centrum, groot kennisinstituut), die een continue stroom van ideeën, studenten en onderzoekers genereren. De vijf zijn:

- Leiden Bio Science Park
- TU Delft Campus
- Biotech Campus Delft
- NL Space Campus
- Erasmus MC Campus

In 2024:

- Is in februari de Kopgroep Innovatiecampussen bij elkaar gekomen en hebben zij gesproken over:
 - Het vervolg van de Samenwerkings- en Investeringsagenda
 - Het inzetten van Kansen voor West-gelden voor campusvouchers
 - De onepager voor de Kopgroep Innovatiecampussen
 - Human Capital
- Werd in maart de toekenning van **€ 3 miljoen** subsidie vanuit **Kansen voor West** aan de innovatiecampussen gevierd. Hiermee kunnen de campusorganisaties verder worden versterkt en kan de samenwerking met het mkb verder worden uitgebouwd
- Kwam in juni de Kopgroep Innovatiecampussen wederom samen. De belangrijkste onderwerpen waren:
 - Het vervolg van de Samenwerkings- en Investeringsagenda
 - De afdrank van het werkbezoek aan Brightlands (Maastricht Health Campus)
 - De voucher-aanvragen binnen Kansen voor West
 - Ondersteuning van de Innovatiecampussen
 - De onepager Kopgroep Innovatiecampussen
 - Operatie Beethoven/Vermeer/Nationaal Versterkingsplan voor microchip-talent

Mate van volwassenheid volgens BUCK-rapport

10. Kopgroep Innovatiecampussen

In 2024

- Werd er in juni ook een werkbezoek gebracht aan **Brightlands** om inspiratie op te doen en ervaringen uit te wisselen
- Kwam in september de Kopgroep opnieuw samen en besprak:
 - Het vervolg van de Samenwerkings- en Investeringsagenda, inclusief de gezamenlijke missie, visie en ambitie
 - De positie van campussen binnen de Ruimtelijk Economische Visie van de provincie Zuid-Holland
 - De positie van campussen binnen de regionale brandingstrategie
 - De positie van campussen binnen de startup- en scale-up agenda van Zuid-Holland
 - De voucher-aanvragen binnen Kansen voor West
 - Beschikbaar budget vanuit de provincie Zuid-Holland voor de campussen en hoe hier invulling aan gegeven kan worden
 - Structuur en financiering van andere campussen
 - Mogelijk gezamenlijk optrekken in een campusbrochure
- Heeft de Kopgroep afscheid genomen van Anne-Lize Hoftijzer (TU Delft Campus). Zij wordt tijdelijk vervangen door Anske Plante
- Kwam in november de kopgroep samen en besprak:
 - Rol voor innovatiecampussen in startup/scale-up agenda Zuid-Holland
 - Vestiging van bedrijven op campussen
 - Bespreken voorzet gezamenlijke missie, visie en ambitie
 - Vervolg samenwerkings- en investeringsagenda
- Is in november uit een **rapport van Buck Consultants International** gebleken dat de Zuid-Hollandse innovatiecampussen in de afgelopen jaren behoorlijk zijn gegroeid

11. Communicatie

Website

We hebben het afgelopen jaar 46 artikelen gepubliceerd. De vijf best gelezen artikelen op onze website het afgelopen jaar:

1. [Femke Brenninkmeijer nieuwe voorzitter EBZ](#) 688 keer gelezen
2. [Glastuinbouw in 2040 volledig klimaatneutraal – Interview met Edith Bentvelsen](#) 462 keer gelezen
3. [“Niet lullen, maar poetsen!” – Zuid-Hollands aanbod voor actie aan de informateurs](#) 321 keer gelezen
4. [Vlucht naar duurzaamheid: innovaties in de luchtvaart – Interview met Dennis Laven](#) 285 keer gelezen
5. [Hoe draagt Shell bij aan netto nul uitstoot in Zuid-Holland in 2050? – Interview Pauline Buitink](#) 256 keer gelezen

De vijf meest bekeken pagina's zijn:

1. [Homepage](#)
2. [Human Capital](#)
3. [Groeiagenda](#)
4. [Over ons](#)
5. [Nieuws](#)

11. Communicatie

LinkedIn

De zes berichten met de meeste weergaven zijn:

- 5167 - [€65 miljoen voor 4 Zuid-Hollandse Regio Deals](#) 12 feb
- 4798 - [de jongste burgemeester van Nederland in Nieuwkoop: Robbert-Jan van Duijn](#) 22 aug
- 3794 - [Femke Brenninkmeijer is de nieuwe voorzitter van EBZ](#) 27 aug
- 3736 - [Welkom Pauline Buitink bij de Economic Board Zuid-Holland!](#) 31 jan
- 3613 - [“Niet lullen, maar poetsen!” – Zuid-Hollands aanbod voor actie aan de informateurs](#) 26 mrt
- 3157 - ['Zuid-Holland heeft goud in handen!'](#) 2 sep

Ons netwerk op LinkedIn is flink uitgebreid:

- 3500 volgers (+ 655 volgers in 2024)
- 1.380 unieke bezoekers
- 75% afkomstig uit de Randstad

Er was veel interactie op onze berichten:

- 229.923 impressies
- 5.349 reacties
- 286 commentaren
- 201 reposts

11. Communicatie

EBZ nieuwsbrief:

- Aantal abonnees van 535 naar 618
- Twee nieuwsbrieven verstuurd (april en december)

Cijfers t.o.v 2023:

 Open rate
43.1%
↑ 38.8%

 Click rate
10.7%
↑ 57.7%

Human Capital nieuwsbrief:

- Aantal abonnees van 933 naar 835
- Twee nieuwsbrieven (mei en oktober)
- Drie aparte berichten over MKB'ter Challenge (februari en april)

Cijfers t.o.v 2023:

 Open rate
42.2%
↑ 6.9%

 Click rate
8.6%
↓ 62.2%

- Aandachtspunt: uitschrijvingen bij mailings over MKB'ter Challenge

